

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **P. T. G,** zastoupen Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Vyšehradská 702/12, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 4. 2018, č. j. OAM-59/LE-LE05-LE29-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 5. 2018, č. j. 60 Az 44/2018 – 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť se jednalo o nepřípustnou žádost ve smyslu § 10a písm. e) tohoto zákona. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku žalobě a o ustanovení zástupce. V přípisu ze dne 11. 5. 2018 žalobce navrhl, aby mu byl zástupcem ustanoven Mgr. Jindřich Lechovský, který mu již poskytl konzultaci v rámci bezplatné právní pomoci. Žalobce uvedl, že tento advokát se cizineckým a azylovým

právem zabývá, podílí se na zajištění právní pomoci v zajišťovacích zařízeních pro cizince, s případem byl seznámen a žalobce v něj má důvěru. Žalobce výslovně poprosil o neustanovení jiné osoby.

[2] Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce splňuje podmínky pro ustanovení zástupce, a proto mu výše uvedeným usnesením ustanovil zástupcem advokáta Mgr. Dalibora Lípu. Vysvětlil při tom, že nezjistil „rozumné a věcně oprávněné" důvody (viz rozsudek NSS ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 As 342/2017 – 20), pro které by měl žalobci ustanovit jím požadovaného advokáta Mgr. Lechovského. Žalobcem zmiňované „seznámení se" tohoto advokáta s daným případem setrvává pouze v rovině obecného tvrzení, které nelze ověřit z podkladů připojených k žalobě. Záruku řádného a kvalifikovaného právního poradenství dle názoru soudu skýtá i ustanovení Mgr. Lípy, který je taktéž advokátem disponujícím kvalifikací nutnou k poskytnutí řádné právní pomoci. S ohledem na sídlo tohoto advokáta a místo zajištění žalobce se ustanovení tohoto zástupce jeví jako logičtější a hospodárnější.

II. Důvody kasační stížnosti

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, neboť dle jeho názoru nebyly dány důvody pro to, aby mu nebyl ustanoven advokát, se kterým již byl v kontaktu a má v něj důvěru. Tento advokát pravidelně dojíždí do Zařízení pro zajištění cizinců Balková a byl i je stěžovateli připraven poskytovat účelnou právní pomoc. Mgr. Lechovský byl rovněž s věcí seznámen při poskytování bezplatné právní pomoci stěžovateli a byl by proto schopen mu poskytnout právní pomoc efektivněji než ustanovený zástupce.

[4] Podle stěžovatele ustanovováním advokátů, o které zajištění cizinci žádají, nemůže dojít k monopolizaci poskytování právních služeb *ex offo* v oblasti cizinecké agendy, neboť soudu nebrání nic v tom, aby ustanovovaly vhodné advokáty v případě, že cizinci nespojí svou žádost s ustanovením konkrétního advokáta. Není přitom ani pravdou, že by všichni cizinci takto měli činit, což musí být soudu známo z úřední činnosti. Pokud však cizinec svou žádost spojí s žádostí o ustanovení advokáta, k němuž si vybudoval z pochopitelných důvodů důvěru, je naopak vhodné této skutečnosti využít a zajistit tak zajištěným cizincům co nejefektivnější poskytování právních služeb. Navíc ani jiným advokátům nic nebrání cizincům poskytovat právní pomoc a být s nimi v kontaktu v zařízeních pro zjištění cizinců. Stěžovateli však bohužel jiní advokáti pomoc zatím neposkytli a o jeho situaci se nezajímali.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[6] Podle § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.") může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit zástupce, jímž může být i advokát.

[7] Předmětem projednávané věci je otázka, zda krajský soud směl za popsaných okolností ustanovit stěžovateli jiného než požadovaného advokáta.

[8] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v případě, kdy navrhovatel splňuje zákonné podmínky pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 9 s. ř. s., požádá o ustanovení konkrétního advokáta a soud zjistí, že návrh je opřen o rozumné a věcně oprávněné důvody, bude zpravidla namístě mu tohoto advokáta ustanovit. Lze totiž vycházet z toho, že navrhovatel chová právě k této osobě důvěru, přičemž důvěra mezi advokátem a jeho klientem je stěžejní pro řádné zastoupení. Uvedené pravidlo však má limity. Důvodem pro nevyhovění návrhu na ustanovení konkrétního zástupce mohou být především okolnosti, které svojí povahou či významem převažují nad respektováním rozumných a věcně oprávněných důvodů, které účastník uvedl ve svém návrhu. Takovými situacemi, kdy nebude vhodné návrhu na ustanovení konkrétního zástupce vyhovět, bude například to, že vzhledem k místu konání soudního řízení či k místu pobytu účastníka řízení by komunikace zástupce se soudem, s účastníkem řízení či s jinými osobami narážela na neúměrné obtíže nebo že navrhovaný zástupce je zaneprázdněn poskytováním právní pomoci jiným osobám a není schopen se věci účastníka řízení věnovat s potřebnou péčí (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, č. 1995/2010 Sb. NSS).

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti argumentuje vztahem důvěry, který chová k Mgr. Jindřichu Lechovskému, neboť se zabývá danou problematikou, již se s ním setkal a je obeznámen s jeho případem. Jak již bylo výše předestřeno, vztah důvěry mezi advokátem a jeho klientem rozšířený senát považuje za rozumný a principiálně věcně oprávněný důvod pro to, aby návrhu na ustanovení takového advokáta mohlo být vyhověno. Je však třeba zdůraznit, že stěžovatel v kasační stížnosti důvěru k navrhovanému advokátu spojuje především s důvěrou, kterou požívá u cizinců s ohledem na jeho specializaci na cizineckou problematiku, a s tím, že se již dostali do kontaktu při příležitosti dobrovolného právního poradenství. Byť tedy stěžovatel má určité rozumné důvody pro to, aby žádal o ustanovení právě Mgr. Jindřicha Lechovského, jeho důvody nejsou nijak zvlášť silné.

[10] Oproti této důvěře pak stojí okolnosti zmíněné krajským soudem, a sice ustanovený advokát Mgr. Dalibor Lípa sídlí podstatně blíže zařízení pro zajištění cizinců a zastupuje i některé další účastníky v cizineckých (azylových) věcech u tohoto soudu.

[11] Nejvyšší správní soud již např. v nedávném rozsudku ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 As 174/2018 – 18, konstatoval, že blízkost sídla advokátní kanceláře je nepochybně relevantní okolností, kterou soud při ustanovování advokáta zvažuje. Advokát, jehož sídlo je blíže účastníku řízení, má obecně lepší možnost být s účastníkem v kontaktu a ustanovení tohoto advokáta je také ekonomičtější (cestovní výdaje, náhrada za promeškaný čas). Za významnou považoval též skutečnost, že Mgr. Jindřich Lechovský zastupuje na základě ustanovení soudem velké množství účastníků v cizineckých a azylových věcech, a to nejen v řízeních před Krajským soudem v Plzni, ale také před jinými krajskými soudy a následně Nejvyšším správním soudem (z poslední doby lze zmínit např. věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 A 142/2017, 2 A

23/2018, 13 A 7/2018, navazující řízení před NSS sp. zn. 5 Azs 68/2018, 6 Azs 162/2018, 9 Azs 128/2018, řízení vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 75 A 26/2017, navazující řízení před NSS sp. zn. 1 Azs 152/2018, řízení vedená před Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 17 A 21/2018, 17 A 26/2018, navazující řízení před NSS sp. zn. 2 Azs 147/2018, 6 Azs 163/2018). Nerovnoměrné ustanovování advokátů přitom Nejvyšší správní soud konstantně považuje za natolik závažnou skutečnost, že odůvodňuje ustanovení jiného zástupce. V případě, kdy připadá v úvahu více zástupců, se proto snaží docílit jisté rovnoměrnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2016, č. j. 9 Azs 19/2016 - 18, ze dne 15. 4. 2016, č. j. 9 Azs 64/2016 - 21, ze dne 1. 6. 2016, č. j. 9 Azs 111/2016 - 54, ze dne 3. 6. 2016, č. j. 10 Azs 109/2016 - 54, ze dne 14. 9. 2016, č. j. 8 Azs 182/2016 - 34, nebo rozsudky ze dne 31. 10. 2016, č. j. 3 As 171/2016 - 21, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 9 As 98/2017 - 24, nebo ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 As 342/2017 - 20).

[12] V duchu těchto závěrů Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud neustanovení zástupce Mgr. Jindřicha Lechovského řádně zdůvodnil a tyto důvody je třeba považovat za oprávněné.

[13] Ze spisu krajského soudu navíc Nejvyšší správní soud zjistil, že ustanovený zástupce Mgr. Dalibor Lípa již k výzvě krajského soudu ve stanovené lhůtě podáním ze dne 4. 6. 2018 (tedy po podání kasační stížnosti) kvalifikovaně doplnil žalobu stěžovatele i návrh na přiznání odkladného účinku této žalobě (viz spis krajského soudu, č. l. 33 - 37). Nebylo by proto efektivní nyní rušit ustanovení zástupce, který se již s případem stěžovatele podrobně seznámil a doplnil stěžovatelova podání.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatele nejsou důvodné. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl jako nedůvodnou.

[15] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2018

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu